

INSPIRATIONSPUNKTER

21. april 2010

Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har den 23. marts 2010 stillet følgende samrådsspørgsmål efter ønske fra Benny Engelbrecht (S):

Samrådsspørgsmål:

”Ministrene bedes redegøre for, hvilke tiltag regeringen vil tage for at sikre, at danske forbrugere kan fravælge chokolade, der er produceret ved brug af børneslaver i Vestafrika, samt hvilke tiltag regeringen agter at tage for at modvirke børneslaveri.”

- Som de fleste andre danskere blev jeg dybt berørt af at se DR2's dokumentar om børnearbejde i kakao-planter i Elfenbenskysten. Desværre er det tilsyneladende forholdsvis nemt at tage til et land, der producerer kakao, og finde eksempler på børneslaveri.
- Det er noget, jeg ser meget alvorligt på. Regeringen har i en årrække arbejdet aktivt for, at danske virksomheder har fokus på samfundsansvar. Regeringen præsenterede således Handlingsplan for Samfundsansvar i maj 2008, der indeholder en række forslag, som regeringen er godt i gang med at gennemføre.

- Med afsæt i handlingsplanen er Rådet for Samfundsansvar for eksempel nedsat. Rådet skal blandt andet komme med anbefalinger til, hvordan arbejdet med samfundsansvar styrkes, og rådet vil komme med anbefalinger til en ny handlingsplan i løbet af året.
- Et andet initiativ fra handlingsplanen er, at regeringen fra i år har gjort det lovpligtigt for de større danske virksomheder og investorer at redegøre for deres arbejde med samfundsansvar i deres årsrapport. Formålet med loven er både at få flere virksomheder til at forholde sig aktivt til deres samfundsansvar og samtidig øge åbenheden om den enkelte virksomheds indsats.
- Gennem øget åbenhed bliver det frit for enhver at vurdere den enkelte virksomheds indsats og holde virksomheden op på dens løfter – både som forbruger og som investor. I sidste ende er forbrugernes efterspørgsel nemlig den afgørende drivkraft for, at danske virksomheder gør alt, hvad de kan for at sikre anstændige forhold hos deres leverandører, så levevilkårene for mennesker i udviklingslande forbedres.
- Danske virksomheder har en reel mulighed for at give både børn og voksne bedre levevilkår, når de handler med leverandører i udviklingslande. Virksomheder kan netop stille krav til deres leverandører

og løbende samarbejde om at forbedre både sociale og miljømæssige forhold, der hvor de gør forretning. Og det er mit indtryk, at danske virksomheder generelt gør en stor indsats for at sikre anstændige forhold hos deres leverandører.

- Der er dog ingen tvivl om, at det er en særlig udfordring for virksomhederne at påse, at deres leverandører varetager sociale og miljømæssige hensyn. Det er da også en udfordring, der går på tværs af mange forskellige brancher og virksomhedstyper.
- Danske virksomheders krav til leverandører i udviklingslande kan ikke med et trylleslag ændre forholdene, fordi det hænger sammen med grundlæggende problemer med fattigdom, manglende uddannelse og svage myndigheder. Det, der skal til, er et langt og sejt træk, hvor der gennem dialog og samarbejde løbende kan opnås fremskridt. Det er også den tilgang, som FN anbefaler i forhold til virksomheders leverandørstyring.
- Samtidig er det min holdning, at det ikke er en statslig opgave at garantere, at produkter ikke produceres ved hjælp af børnearbejde. Uanset hvor mange ressourcer vi valgte at bruge, vil det ikke være muligt for staten at undersøge, om der er indgået ulovligt børnearbejde i samtlige varer, alle råstoffer og enhver

delkomponenter på det danske marked – hos tusindvis af forskellige leverandører og underleverandører.

- Jeg mener derfor, at vi kan bruge vores ressourcer meget bedre til initiativer, der mere direkte kommer børn i kakaoplantager til gode – gennem virksomheders samfundsansvar og udviklingsbistand, som udviklingsministeren senere vil komme ind på.
- Den mest effektive og hensigtsmæssige måde at håndtere sociale og miljømæssige udfordringer i leverandørkæden er som nævnt, at virksomhederne aktivt stiller krav til leverandører og samarbejder med leverandørerne om at forbedre forholdene.
- Således er der behov for generelt at styrke grundlaget for danske virksomheders styring af deres leverandører. Derfor har jeg bedt Rådet for Samfundsansvar udarbejde et kodeks for ansvarlig leverandørstyring. Rådet er bredt sammensat af repræsentanter fra erhvervslivet, interesseorganisationer, NGO'ere og forskningsverdenen. Rådet vil desuden inddrage repræsentanter fra chokoladeindustrien i udarbejdelse af dette kodeks.
- Jeg har derfor tiltro til, at Rådet kommer med et kvalificeret og balanceret bud på et kodeks, som det vil være relevant for danske virksomheder at bruge.

- Det er tanken, at kodekset både vil indeholde krav, som danske virksomheder som minimum skal stille til leverandører, samt retningslinjer for hvordan virksomhederne følger op på leverandørens efterlevelse af kravene. Kodekset skal være udgangspunktet for dansk erhvervslivs håndtering af sociale og miljømæssige udfordringer i leverandørkæden. Kodekset skal baseres på de ti principper i FN's Global Compact.
- Virksomhedernes samfundsansvar handler i sin essens om virksomhedernes frivillige indsats for at forbedre både sociale og miljømæssige forhold, der hvor de gør forretning. Kodekset ser jeg derfor først og fremmest som en hjælpende hånd til virksomheders arbejde med leverandørstyring i praksis. Der er næppe nogen virksomhed, der synes, det er morsomt at komme ud i en mediestorm, som den vi har set i kaosaugen. Derfor tror jeg også, at mange virksomheder gerne vil bruge et kodeks, som kan skabe klarhed om, hvad man kan forvente med hensyn til leverandørstyring.
- Jeg tror, der i forbindelse med et kodeks for ansvarlig leverandørstyring vil være en udtalt grad af selvjustrits.

- Dette skyldes ikke mindst, at forbrugerne i stigende grad lægger vægt på, at virksomheder gør en indsats for at bidrage til ordentlige forhold hos leverandører. Samtidigt holder medier og NGO'er et vågent øje med, at virksomhederne lever op til samfundets forventninger – også når de driver forretning i andre lande. Der er således mange grunde til, at den enkelte virksomhed efterlever kodekset.
- Jeg forventer, at Rådet for Samfundsansvar kan fremlægge resultaterne af arbejdet hen over sommeren. Her vil jeg tage initiativ til, at kodekset udbredes blandt danske virksomheder.
- Ud over kodekset har regeringen allerede taget en lang række initiativer, der skal hjælpe virksomhederne til at udvise samfundsansvar. For eksempel har regeringen – sammen med DI og Institut for Menneskerettigheder – udviklet CSR-Kompasset, der er et online redskab om leverandørstyring. CSR-Kompasset har ca. 75.000 besøg om året og hjælper konkret virksomhederne med at arbejde med miljø og sociale forhold – lige fra udvælgelse af hvilke leverandører man skal koncentrere sig om, over konkret organisering af arbejde, til opfølgning og evaluering af indsatsen.

- Jeg er altså enig med Benny Engelbrecht i, at levevilkårene for børn i udviklingslandene skal forbedres. Men her er desværre ingen hurtige og enkle løsninger.
- Der kræves et langt sejt træk, hvor der skabes åbenhed og gennemsigtighed, og et styrke samarbejdet mellem virksomheder, leverandører, organisationer og myndigheder.
- Vi forbedrer ikke forholdene i Elfenbenskysten ved, at danske virksomheder stopper al aktivitet af landet. Vi forbedrer kun forholdene er ved at fortsætte samhandlen og fortsætte indsatsen for bedre miljø, arbejdsforhold og levevilkår.